

При Медицински Факултет
„Тракийски Университет“ – Ст. Загора
Назначено със Заповед на Ректора на Тракийски
Университет – Ст. Загора
по процедура за защита на дисертационен труд
за придобиване на образователна и научна
степен „ДОКТОР“ в Катедра „Педиатрия“
МУ – Ст. Загора с катдидат Д-р Марлена
Димитрова Панйотова
докторант на самостоятелна форма на обучение
по научната специалност „Педиатрия“

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф.д-р Ваня Недкова Недкова-Коларова, дм

Ръководител Катедра Педиатрия, МУ-Плевен

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА Д-р Марлена Димитрова Панайотова

на тема:

**„Рецидивираща коремна болка у деца- клинични, диагностични и
терапевтични проучвания“**

Научен ръководител – Проф.д-р П. Чакърва, дм

Научен консултант – Доц.д-р М. Георгиева, дм

Д-р Марлена Димитрова Панайотова е родена на 14.06.1966г. Учила е в гимназия с преподаване на чужди езици- Ст. Загора. През 1990 г завършва МФ на Тракийски университет.

След завършване на медицинското си образование и до момента е последователно асистент, ст. асистент, гл. асистент в Катедрата по педиатрия – Ст. Загора.

Участва в обучението по педиатрия на студенти по медицина, медицински сестри, акушерки, социлни дейности, обучение на специализиращи лекари по педиатрия и обща медицина.

Придобила специалност по детски болести през 1998г, а от 2010г има придобита специалност по детска гастроентерология. Специализирала е гастро-интестинална ендоскопия 1-во ниво във ВМА-София.

Работи към МБАЛ „Тракия“ ЕООД – Ст. Загора. Завежда специализиран кабинет по детска гастроентерология при МЦ- III- поликлиника, Ст. Загора.

УВОД

Хронично-рецидивиращата коремна болка (РКБ) е сред важните причини за безпокойствие и плач при децата. Честотата и варира до 10 до 45% сред децата от училищна възраст.

Тя причинява дистрес на детето и влошава качеството му на живот.

Въпреки многобройните публикации по проблема, липсва отговор на въроса – Кои заболявания причиняват РКБ?

Повечето проучвания изследват клиниката, критериите и диференциалната диагноза на заболяването, но в българската специализирана литература има единични съобщения, посветени на диагностиката на РКБ.

Определенията за хронична и рецидивираща коремна болка се променят в светлината на Римските критерии 3 и 4, с изучаването на патофизиологичните механизми на коремната болка.

Направеният от авторката литературен обзор е 37 страници и съдържа исторически данни за етиология, терминология и класификация на най-честите коремни болки, както и епидемиология, патогенеза и патоанатомия и клиничните особености.

Специално внимание е отделено на най-честите ограничени причини за РКБ в детска възраст, както и медикаментозното лечение на РКБ.

Литературният обзор е написан правилно. Съдържа литературна справка от най-съвременни източници.

От направения обзор проличава, че РКБ е често срещана в детска възраст. С въвеждането на ендоскопските методи нараства и диагностицирането на органичните причини.

Допълнителното проучване на нозологичната структура на заболяванията с РКБ, би допринесло за по-успешното им уточняване. За нашата страна не е проучвана честотата на РКБ, социално-икономическите последици от заболяването, прилагането на молекулярно-биологични методи с ДНК анализ с диагностика на РКБ. Ето защо целта на дисертационния труд е да се проучат някои клинични, диагностични и терапевтични аспекти на рецидивиращата коремна болка у деца, чрез прилагане на съвременни диагностични методи и лечебни средства.

ЗАДАЧИ

Авторката на дисертационния труд д-р Панайотова си е поставила 6 задачи, които включват: определяне честотата на РКБ, определяне на клиничните особености, структурата и типизирането, клинично-лабораторните параметри, образните изследвания, проучване на връзката на хеликобактер пилори и цьолиакия при деца с РКБ, прилагане на съвременни медикаментозни средства и терапевтични подходи и разработване на клинично-диагностичен ритъм на поведение при РКБ.

МАТЕРИАЛ и МЕТОД

Обект на проучване са били 17 862 деца с РКБ, потърсили медицинска помощ от 01.01.2011г- до 31.12.2015г в областите Ст. Загора, Сливен, Ямбол и Бургас. От тях са обособени три групи. За контролна група са използвани 39 деца.

Пациентите са разределени според възрастта, поля и място на живеене (град, село).

Лекувани са 291 момчета от града и 31 от селата и 316 момичета от града и 34 от селата или общо са изследвани 673 деца с РКБ.

Използвани са клиничен метод, проспективно-епидемиологично проучване, ретроспективно епидемиологично проучване. Използвани са клиничко-лабораторни, микробиологични, паразитологични, хистологични, имунологични, образни методи и молекулярно-биологични.

Прилагани са лечебни методи и социален метод.

При 486 пациента е изследвана венозна и капилярна кръв, при 146 – серологични изследвания; фекални проби са направени на 478 деца, а ендоскопичен и хистопатологичен материал е взет на 75 деца.

Данните са обработени в статистически програми IBM SPSS Statistics 19.

РЕЗУЛТАТИ

Авторката на дисертационния труд установява, че най-засегата от РКБ е възрастовата група от 6 до 8 години – 206 деца, а най-слабо засегната е групата на подрастващите над 15 години.

Интересна е сезонната динамика на РКБ у децата, като д-р Панайотова установява, че най-голям е броят им през есенно-зимния сезон. От направената графика на стр. 61 проличава, че най-голяма заболяемост по обръщаемостта се установява в месеците на активни учебни занимания и най-малко през ваканционните периоди.

Сред органичните причини за РКБ най-често се установява хроничен гастрит в 13.8%; следвани от запека – 11.3 % и ГЕРБ – 9.4%. От по-редките органични заболявания са лактозния интолеранс, алергичния ентероколит и холелитиазата.

При наблюдаваните от дисертанта деца с РКБ са провеждани клинично-лабораторни изследвания, които не установяват отклонения в хематологичния анализ, уринарния анализ, патофизиологичното изследване и абдоминалната ехография, повече от 98% от изследваните.

Ендоскопско изследване на гастро-интестиналния тракт е проведено при 67 пациента, като в 86.7% са установени отклонения. Колоноскопия е извършена при 8 пациента, с отклонения при 62.5% от изследваните.

Интерес представлява таблицата на стр. 76 за честотата на алармиращите симптоми на РКБ, която показва, че всички алармиращи симптоми са по-чести при органичните заболявания.

Д-р Панайотова е изследвала честотата на хеликобактер-пилорната инфекция и цьолиакията при деца с РКБ. Проведен е скрининг за хеликобактер пилори инфекция при 153 с фекален, серумен имунологичен тест и хистологично изследване. При 20.2% теста е положителен.

На 67 деца е осъществена езофаго-гастродуодено скопия с биопсия на антралната лигавица, като се установява положителни резултати за бактерията 38.8%.

Авторката сравнява резултатите от скрининга за хеликобактер пилорната инфекция според използвания метод, като процентът на положителните резултати е около 25%, единствено при хистологичния – 38.8%.

Проучена е връзката между хеликобактер-пилорната инфекция и продължителността на оплакванията, но не се установява статистически значима разлика и авторът прави заключение, че продължителността на болковия синдром не е индикатор за хеликобакетр-пилорната инфекция.

Не се открива статистически значима разлика за носителство за хеликобактер пилори между различните етноси.

Принос в изследванията е сравнението на изследваните за хеликобактер пилори фекални проби, стандартен (хистологичен метод) и чрез PCR-биоптати.

При проведения скрининг за цьолиакия при 92 деца с РКБ се установяват при 4-пациента положителни антитела.

Лечение на пациентите с РКБ е прилагано с пробиотици, хомеопатични средства, Фамотидин, инхибитори на протонната помпа, Иберогаст, спазмолици, антидепресанти. Отчетен е ефекта от лечението с фармакологичните средства, като се установява статистически значим резултат от съчетанието на диетично хранене и използването на Фамотидин, инхибитори на протонната помпа, Иберогаст и спазмолитици.

Авторката е приложила и когнитивно-поведенческа терапия при 44 деца, тъй като при тях е открит стресов фактор за РКБ.

Дисертационния труд завършва с клинично-диагностичен алгоритъм на поведение, който би позволил на общо практикуващите лекари да диагностицират и насочват за лечение към специалистите гастроентеролози случаите на пациенти – деца с РКБ.

Получението от д-р Панайотова данни за честота на деца с РКБ от 4 до 17 години в Югоизточна България е 6.7%.

Най-голяма честота на коремната болка се среща при деца в началото на пубертета и е свързана със стрес в обкръжаващата им среда. Авторката доказва, че функционалните заболявания преобладават почти в 52%. Честотата на хеликобактерната инфекция се увеличава с възрастта и достига до 36.6%, като хистологичния метод за изследване остава златен стандарт за установяване на тази инфекция.

Не се наблюдава по-голяма честота на цьолиакията при деца с коремна болка.

Дисертационния труд завършва със седем извода, които включват честота, структура на коремната болка, получените резултати за хеликобактер пилори, комбинираната терапия, прилагането на диагностичен алгоритъм.

ПРИНОСИ:

1. Приноси с научен и оригинален характер:

За първи път у нас е проведено комплексно проучване на заболяванията с РКБ в детска възраст, с установяване на етиологичната структура на заболяванията и са приложени нови подходи в тяхното лечение. Извършено е и комплексно изследване на хеликобактер-пилорната инфекция. Въведен е real-time PCR метод за изследване на стомашни биоптати и фецес. За първи път се предлага психо-терапевтична интервенция на децата с коремна болка.

2. Приноси с приложен характер:

Авторката е изработила клинично-диагностичен алгоритъм на поведение при РКБ, който може да бъде използван успешно от общо практикуващите лекари. Извършен е сравнителен анализ на няколко метода за доказване на хеликобактер-пилорната инфекция. Въведена е семейна терапия при функционалните заболявания с коремна болка.

Д-р Панайотова е публикувала четири публикации в научни списания свързани с дисертационния труд, в три от които е първи автор и е участвала с резултати от своите проучвания в 5 научни конференции в страната и Германия.

В заключение дисертационният труд на д-р Панайотова представлява мащабно за нашата страна проучване с голям практически принос за детската гастроентерология.

Считам че дисертационния труд на д-р Панайотова, докторант на самостоятелна форма на обучение, Катедра педиатрия, МУ-Ст. Загора, на тема „Рецидивираща коремна болка у деца- клинични, диагностични и

терапевтични проучвания” отговаря на изискванията, за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР”, по Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина и специалност „Педиатрия”

Предлагам на Научният съвет да гласува положително за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” на Д-р Марлена Димитрова Панайотова.

Рецензент:

/Проф.д-р В. Недкова, дм/